

FIȘA DISCIPLINEI

1.Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
1.2 Facultatea	ISTORIE
1.3 Departamentul	Istoria românilor și a sud-estului european
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii/Calificarea	Istoria ideilor, mentalităților și culturii de masă (sec.XIX-XXI)

2.Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		Istoriografia Istoriei Ideilor					
2.2 Titularul activităților de curs		Prof Florin Müller					
2.3 Titularul activităților de seminar		Prof Florin Müller					
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	susținere referat (50%) și activitate seminar (5%)	2.7 Regimul disciplinei	DF-DOB

3.Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp					ore
Studii după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					
Tutoriat					
Examinări					
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual					
3.9 Total ore pe semestru					36
3.10 Numărul de credite					7

6.Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C2. Stabilirea faptelor și reconstituirea evoluțiilor istorice pe baza informațiilor din izvoarele istorice editate, specifice ariei de specialitate a programului de master; C6 Producerea de noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii adâncite a unei epoci și probleme istorice complexe, specifice ariei de specializare a programului de master
Competențe transversale	CT 1. Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice și a normelor deontologice specifice acestora

7.Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Stabilirea faptelor, reconstituirea evoluțiilor istorice, analiza surselor esențiale legate de dinamica ideilor filosofice, social-politice, economice și religioase, precum și interpretarea acestora pe parcursul secolelor XIX-XX; un spațiu special va fi alocat conflictelor culturale legitimate din perioada neostalinismului ceaușist, mai exact protocronismului
7.2 Obiectivele specifice	Analiza dinamicii complexe a unor teme și concepte din istoria ideilor din secolele XIX-XX precum modernitate, democrație, iluminism, tradiție, marxism, revoluție, secularizare, liberalism, individ, colectivitate, istoricitate, capitalism, naționalism cultural, protocronism

8.Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Analiza principalelor tendințe din istoria ideilor pe parcursul secolelor XIX-XX, pe cele mai variate planuri, precum și a modului în care acestea au fost integrate într-un discurs sistematizator; vor fi avute în vedere marile domenii de cunoaștere (filosofie, istoriografie/teoria istoriei, gândire economică, sociologie, religie/teologie) cu intenția nu doar de a discuta marile opere ale modernității occidentale, ci și de a stabili setul de concepții, idei, concepte ce s-au regăsit pe traseul fiecărui domeniu în parte: modernitate, democrație, marxism, revoluție, capitalism, liberalism, socialism, tradiție, secularizare, individ, colectivitate, societate, naționalism; cursul poate fi privit și ca un efort de analiză conceptuală, în sensul precizat de teoreticianul german Reinhart Koselleck, în cartea sa fundamentală Conceptele și istoriile lor Semantica și pragmatica limbajului social-politic (2006, 2009 pentru ediția românească) Analiza caracteristicilor protocronismului românesc (anii 70-80 ai secolului XX) ca trăsătură caracteristică a conflictului între europenism/occidentalism și naționalism/autarhie în cultura politică românească a perioadei regimului neostalinist al lui Nicolae Ceaușescu; vor fi avute în vedere principalele tabere aflate în conflict, cu centre de greutate pe reviste culturale-literare precum "România literară" pentru primul binom și "Lucașăru", "Suplimentul literar artistic al Scânteii Tineretului" și "Săptămâna" pentru gruparea protocronistă; analiza va viza construcția discursului identitar în punctele de vedere exprimate de intelectuali precum Edgar Papu (inițiatorul curentului/fără a se identifica total cu acesta și fără a fi un combatant prea explicit al său), Ilie Bădescu, C. V. Tudor, Mihai Ungheanu, Nicolae Manolescu, Andrei Pleșu, Gabriel Liiceanu, Zigu Ornea; nu va fi evitată în analiză poziția ambiguă a filozofului Constantin Noica în cadrul acestei polemici și, în general, în cadrul neostalinismului ceaușist	Prelegere/analiză de text	Vor fi avute în vedere direcțiile majore în legitimarea noii paradigme a modernității politice: dislocarea tradiției, prioritatea acordată individului; în planul gândirii sociale, economice și politice vor fi avute în vedere explicațiile aduse genezei și emergenței sistemului capitalist de teoreticieni precum Max Weber, Werner Sombart, Hans Freyer, Georg Simmel, Vilfredo Pareto și Robert Michels (ultimii pentru teoriile asupra elitelor și oligarhiei); vor fi analizate și valențele sacralului și spiritului religiozității sub impactul secularizării, dimensiunile politicului și revolta împotriva "universalismului democratic", conflictul democrație-fascism-comunism, ca tip nou al războiului civil; vor fi analizate și direcțiile definirii "românității" în interbelic: Nicolae Iorga, C. Rădulescu Motru, Tudor Vianu, Mihail Ralea, Nae Ionescu, Mircea Eliade, Constantin Noica, Eugen Lovinescu
Bibliografie: Reinhart Koselleck, Conceptele și istoriile lor Semantica și pragmatica limbajului social-politic, Grupul Editorial ART, 2009; Jonathan Israel, O revoluție a minții Iluminismul radical și originile intelectuale ale democrației moderne, TACT, 2012, Antoine Compagnon, Antimodernii De la Joseph de Maistre la Roland Barthes, ART, 2008, Victor Neumann, Armin Heinen, Istoria României prin concepte Perspective alternative asupra limbajelor social-politice, Polirom, 2010; Vlad Georgescu, Istoria ideilor politice românești, Munchen, 1987; Quentin Skinner, The Foundations of Modern Political Thought: Volume I: The Renaissance, CUP, 1978; Volume II: The Age of Reformation, CUP, 1978, Dan Edelstein, Iluminismul O genealogie, Tact, 2020 (2010), Oana Soare, ceilalți moderni Antimodernii. cazul românesc, București, Editura Muzeului Literaturii Române, 2017; pentru discuția		

despre protocronism de văzut Katherine Verdery, **Compromis și rezistență Cultura română sub Ceaușescu**, Humanitas, București, 1994 și Lionel Decebal Roșca, **La umbra timpului în floare Protocronismul Prolegomene la monografia unei idei**, Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2012

8.2 Seminar		Observații
Discutarea principalelor lucrări legate de tematica cursului (Max Weber, Etica protestantă și spiritul capitalismului , București, Humanitas, 1993, Marx, Manuscrise economico-filozofice , Oswald Spengler, Declinul Occidentului , Robert Michels, Partidele politice studiu sociologic al tendințelor oligarhice din democrația modernă , etc.), Friedrich A. Hayek, Drumul către servitute , Eric Hobsbawm, Despre istorie , Ellen Meiksins Wood, Originea capitalismului O perspectivă mai largă , Dan Edelstein, Iluminismul O genealogie , Gabriel Liiceanu, Jurnalul de la Păltiniș , Editura Cartea Românească, 1983, Gabriel Liiceanu, Epistolar , București, Editura Cartea Românească, 1987, Ion Ianoși, Opțiuni , București, Editura Cartea Românească, 1989	Lucrări și prezentări individuale, analiza surselor, dezbateri	Vor fi prezentate referate pe marginea lucrărilor esențiale (menționate la punctul 8.2) și discutate în cadrul seminarului

Bibliografie selectivă : 1. Bibliografia selectivă a cursului-menționată la punctul 8.1. ; 2. Bibliografii specifice: Max Weber, **Etica protestantă și spiritul capitalismului**, București, Humanitas, 1993 (1920), Friedrich A. Hayek, **Drumul către servitute**, Humanitas, 1993 (1944), Robert Michels, **Partidele politice Studiu sociologic al tendințelor oligarhice din democrația modernă**, Antet, 2011 (1915), Eric Hobsbawm, **Despre istorie**, Cartier, 2017 (1997), Ellen Meiksins Wood, **Originea capitalismului O perspectivă mai largă**, Tact, 2015 (1999)

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei sunt puternic conectate la așteptările reprezentanților comunității profesionale a istoricilor, sociologilor, politologilor, specialiștilor în filosofia politică; aceste conținuturi oferă o bază solidă de expertiză în planul construcției unor competențe în planul mai larg al cunoașterii lumii istorice, a conexiunii interdisciplinare, focalizând atenția pe marile curente de idei ce au configurat modernitatea lumii occidentale; remanența multor dintre aceste idei reprezintă patul germinativ al lumii istorice în care trăim; se oferă, prin acest curs, capacitatea validării intelectuale a crizelor, dar și a posibilității depășirii acestora printr-un angajament ferm de partea raționalității și democrației, ca modele generice ale contemporaneității.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Calitatea prezentării subiectului, coerență, consistență, capacitate argumentativă		
10.5 Seminar/laborator	Calitatea referatului prezentat, participare activă la dezbaterile de seminar	Referat, participare dezbateri	50% calitatea referatului susținut în cadrul seminarului și 50 % calitatea discuțiilor pe marginea celorlalte referate
10.6 Standard minim de performanță: precizarea conținutului ideatic esențial al lucrărilor dezbătute la curs și seminar, fără atribute explicative suplimentare			

Data completării
9.05.2024

.....

Data avizării în catedră

Semnătura titularului disciplinei
Prof. univ. dr. Florin Müller

.....

Semnătura șefului catedrei

